

Effektivisering af fjernvarmesektoren

DEBAT

Af direktør Leif Andersson,
Høje Taastrup Fjernvarme

For snart længe side blev der fra centralt hold udmeldt et besparelspotentiale inden for fjernvarmesektoren på ca. 1 mia. kroner. Et gevaldigt beløb, som der savnes dokumentation for, men nu foreligger der imidlertid et udkast til midtvejsrapport.

Ved at gennemlæse dette udkast fra december 2003 konstaterer man, at Konkurrencestyrelsen i en foreløbig potentialeanalyse ganske rigtigt har fundet, at selvom der udelukkende ses på drifts- og vedligeholdelsesomkostningerne (ekskl. afskrivninger, henlæggelser og brændselsudgifter), eksisterer der et besparelspotentiale på op imod 1 mia. kr., desværre uden at angive om det er pr. år eller akkumuleret nuværdi.

Denne besparelse er anslået for 216 varmeselskaber af sektorens ca. 500.

Det svarer til et gennemsnit på 4,6 mill. kr. pr. varmeselskab (om året eller i alt).

Det er mange penge, så der må være nogle i branchen, der lever ovenud godt, såfremt påstanden er rigtig.

Med den ellers så svært udbredte omkostningsbevidsthed, der er i branchen, kan der dog næppe være et sådan potentiale, hvis besparelserne menes at kunne ske årligt.

Ansvarlige bestyrelser, hvad enten

de er kommunale eller private, kan naturligvis ikke møde op med budgetter og regnskaber, der indikerer så voldsomme besparelsemuligheder.

Ved at gennemlæse udkastet er det da heller ikke let at få øje på emner, der indikerer indsatsområder, der kan anvendes i nødvendigt omfang for at nå de ambitiøse mål om at reducere omkostninger.

Desuden tales om frit brændselsvalg uden, at det dog klart fremgår for hvem og hvordan.

Når man ser på den nuværende fjernvarmesektor med udbyggede og sammenhængende net, der kan lastfordele varmen optimalt fra flere produktionskilder og udnytte alle billige energikilder i forsyningsområdet, må man sige, at vi allerede i dag har et optimalt brændselsvalg med størst mulig konkurrence. Gode eksempler er de sammenhængende kraftvarmesystemer i Hovedstadsområdet og Trekantområdet, hvor en central lastfordeler sikrer, at varmen indkøbes på den mest fordelagtige måde for alle forbrugere under et. På landsplan er der dog en "lille undtagelse": nemlig Energistyrelsens forudsætningskrivelser om, at gas skal have fortrinsret i de områder, der er udset til at bidrage til gasprojektets økonomi, samt kravet om at nye kraftværker skal fyres med gas. Hvis vi ophæver kravet om, at gas skal have fortrinsret, og dermed lader markedskræfterne få frit spil, hvor det er naturligt, er jeg ikke i tvivl om, at fjernvarmesektoren kan

spare samfundet og forbrugerne for op mod 1 mia. kr. om året.

Det nævnes, "at man bør overveje at ophæve tilslutnings- og forblivespligten for husstande og mindre boligblokke". Det skriver man i fuldt alvor, alt mens Elsparefonden bombarderer elvarmebrugere med de lyksaligheder, der er ved at blive tilsluttet det kollektive fjernvarmenet! Det kunne være interessant at se tabet for samfundet og for de øvrige forbrugere, hvis for eksempel 5 % af alle forbrugere koblede fra og etablerede egne oliefyr, brændeovne og varmepumper mv. Det hænger ligesom ikke rigtigt sammen, at man på den ene side tvinger et stakkels udpeget værk til at bruge dyr naturgas i stedet for biobrændsel, og så samtidig kræver, at de forbrugere, der bare har lyst, kan koble fra. Mon ikke udvalget burde se på konsekvenserne for det nære miljø og for nærdemokratiet, for nu at holde sig til en liberal tankegang.

Det kræver styrke at gå videre i udkastet, men så pludselig sker den erkendelse, at større blokvarmecentraler ikke bør friholdes, da følgerne af dette kan påvirke større fjernvarmesystemer negativt.

Herudover er nævnt benchmarking (ordet indtægtsrammestyring er gudskelov forladt).

Netop benchmarking har værkerne og DFF naturligvis forholdt sig positivt til, idet det kan være et nyttigt værktøj for selskabernes bestyrelser, at arbejde ud fra. Vi

mangler blot nøgletal for at komme videre, men hvor bliver de af?

Høje Taastrup Fjernvarme afsluttede for et par år siden sammen med andre sammenlignelige forsyninger et benchmarkingprojekt.

Et særdeles lærerigt projekt som omhandlede både kommunale og brugerejede selskaber.

Selvom det var vanskeligt på grund af forskellige konteringsystemer, lykkedes det alligevel at drage nyttige sammenligninger, men ikke i en så-dan grad, at besparelspotentialet faldt voldsomt i øjnene.

Med den nye fælles kontoplan vil det blive nemmere end i dag, og vi får et større statistisk grundlag. Derfor vil jeg kraftigt opfordre alle medlemsværker til snarest at gå over til den fælles kontoplan og bakke op om ideen om benchmarking.

Selv om de fleste værker er så forskellige, at sammenligninger skal tages med et vist forbehold, er jeg dog sikker på, at værkernes driftsansvarlige og deres bestyrelser med tiden kan få et nyttigt værktøj, der kan indikere, hvor man mest effektivt kan sætte ind for at effektivisere administration og drift. Jo flere værker der er med, jo lettere bliver det at finde værker, man kan sammenligne sig med. Det er dog min opfattelse, at der ikke kan hentes det, rapporten lægger op til, alene ved benchmarking.

Hos mange værker ligger de faste kapitaludgifter og udgifter til brændselskøb på mellem 80 og 90 % af den samlede omsætning, så ud af resten skal der spares de mange penge. Det er en ikke let men nærmest umulig opgave.

Så vidt jeg kan se, er den største og tungeste udgiftspost af de tilbageværende hos de fleste værker vedligehold, primært på ledningsnet. At skære her vil kun betyde dårlige ledningsnet og større omkostninger på længere sigt, men naturligvis mindre kommunalt sneberedskab.

Det besparelspotentiale, der måtte findes ved den bebudede benchmarking, kan efter min mening kun findes ved øget samarbejde, outsourcing eller ved eventuelle fusioner. Det er kendte tiltag, som man har brugt i sektoren i mange år. Og det kan ikke være en opgave for Energistyrelsen at blande sig her. Det må være de enkelte forsyninger (kommunale og forbrugerejede), der afgør det. Desuden er det absolut ikke givet, om det er bedst at fusionere, decentralisere, "outsource eller insource". Det vil helt afhænge af den aktuelle situation.

Branchen plejer jo nok selv at kunne løse problemerne, hvilket vi sidst så i forbindelse med energispareloven, som i den grad blev slået stort og voldsomt op, men hvor en storstilet undersøgelse viste, at loven vel nærmest var overflødig, idet alle varmeværkerne i mange år havde gjort, og fortsat gør en stor indsats for at spare på energien, både internt og hos forbrugerne.

Afslutningsvis skal jeg ikke undlade at nævne, at det er min opfattelse, at branchen i sig selv ikke behøver flere gode forslag eller tidlige indgreb. Der synes problemer nok i forvejen, se blot på det mislykkedes forsøg på at liberalisere elbranchen. Denne liberalisering vil komme til at koste varmemeforbrugerne penge, og nok ikke så få endda, selvom det ikke var intensi-onen, da loven blev vedtaget.

Hertil kommer nu slagsmålet om de fremtidige CO2 kvoter, som givet også vil volde varmeværkerne problemer af en ukendt størrelse.

Alligevel, det bliver spændende at følge projektets videre færd. Go' arbejdslyst.